Данніков О.В.
к.е.н., с.н.с.
Івасько І.М., *н.с.*
ДУ «ІЕПр НАНУ»

РОЗВИТОК МАРКЕТИНГУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ІНСТИТУТІВ СУСПІЛЬСТВА ЯК ФОРМИ ЕКОНОМІЧНИХ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЛОКАЛІЗАЦІЇ

РАЗВИТИЕ МАРКЕТИНГА В УСЛОВИЯХ ИНФОРМАТИЗАЦИИ ИНСТИТУТОВ ОБЩЕСТВА КАК ФОРМЫ ЭКОНОНОМИЧЕСКИХ ПРОТИВОРЕЧИЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ И ЛОКАЛИЗАЦИИ

DEVELOPMENT OF MARKETING UNDER THE CONDITIONS OF INFORMATIZATION OF SOCIETY'S INSTITUTIONS AS A FORM OF ECONOMIC CONTRADICTIONS OF GLOBALIZATION AND LOCALIZATION

Автором показано процеси розвитку маркетингу в умовах інформатизації інститутів суспільства, зокрема, трансграничної електронної торгівлі як форми економічних суперечностей глобалізації та локалізації. Обмін інформацією став ключовим моментом у інноваційному процесі, внаслідок сучасних технологічних трансформацій, зокрема впровадження технологій штучного інтелекту, блокчейну, 3-D друку, 5G та 6G/NET-2030 зв'язку, доповненої та віртуальної реальності тощо, які докорінним способом змінюють процеси виробництва, маркетингу, управління продажами, логістики і споживання.

Вважаємо, що сектор телекомунікаційних послуг, є одним з бенефіціарів цифровізації економіки, за рахунок технологічного циклу впровадження 5G - та 6G/NET-2030 мереж, а саме від них залежатиме швидкість розгортання системи технологій. У листопаді 2020 року Китай запустив перший тестовий супутник, призначений для відпрацювання технологій 6G в терагерцевому діапазоні електромагнітних хвиль. Розгортання мобільних мереж 5G та 6G, створює технічну можливість для вибухового розвитку глобальної мережі підключених до Інтернету фізичних пристроїв – Інтернету-речей. Зараз ця тенденція стримується глобальним дефіцитом напівпровідників - електронних компонентів, необхідних для складання комплектуючих і готових виробів. Але у середньостроковій перспективі, після консолідації можна очікувати стрімкого зростання індексу відповідного галузевого сектора ринку акцій США - Semiconductors (Напівпровідники) і зростання вартості акцій компаній, що розробляють і виробляють напівпровідники.

Стрижнем процесу сучасних світових трансформацій є перехід від індустріально-ринкової економіки до інформаційно-мережевої, який неминуче об'єднує різні закономірності і змішані форми. Переходу характерні зростаюча невизначеність, дисбаланси, конфлікти, кризи, біфуркації і загальна

нестабільність, і, відповідно, зростаючі ризики і небезпеки. Конфронтація «Центрів сили» переходить в торгові війни і взаємні санкції, як інструмент протекціонізму і конкурентної боротьби (для обмеження конкуренції), що заважає створенню стійкої системи регулювання міжнародної торгівлі. Звісно, загально прийняті правила регулювання міжнародної торгівлі мають відповідати основним принципам сталого розвитку, відповідно, штучна турбулентність негативно впливає на подальший розвиток транскордонної електронної комерції.

Інформація стає найбільш значущим продуктом виробництва і ресурсом, а організаційно-функціональною формою її існування є мережа. Разом з формуванням інформаційно-мережевої економіки формується мережне суспільство і «мережний аватар-людини» (netman). Існує необхідність розробки і впровадження дієвого моніторингу ризиків і загроз, пов'язаних з масовим і системним застосуванням цифрових технологій в країні. Вважаємо, що необхідно проводити подальші дослідження в напрямку можливостей запобігання або компенсації відповідних ризиків. Важливо відзначити, що для економічного зростання покладатися тільки на застосування цифрових технологій недостатньо. В умовах "переходу " або" цифрової трансформації «економіки України потрібно буде працювати над зміцненням» аналогових «підвалин», які включають ефективне управління, зміцнення нормативно-правової бази, що забезпечує потреби цифрової економіки, і розвиток необхідних навичок для забезпечення економічно вигідної зайнятості населення.

Інформаційно-мережева трансформація розвиває нові зв'язки долаючи торгові бар'єри і протекціонізм, це прискорює перехід світу до децентралізованої, розподіленої моделі виробництва. Якщо раніше в індустріальну епоху інтернаціоналізації ринків виробничий процес був організований у вигляді національних вартісних ланцюжків, причому промислово розвинені країни мали завершені ланцюжки з повним набором стадій, які централізовано контролювалися однією або декількома головними компаніями - ТНК. За сучасних умов цифровізація, скорочує витрати на міжнародну логістику, чому сприяє масове поширення офшорингу - міжнародного аутсорсингу і поява мультілокальних компаній. Це призвело до виходу «вартісних ланцюжків» за межі національних кордонів і розосередження їх ланок в країнах периферії з формуванням глобальних вартісних ланцюжків під управлінням – мультилокальних компаній. Тому в країні необхідно вибудовувати екосистему цифрових платформ, де локальні гравці зможуть стати успішними у створенні ланцюжка вартості з багатопрофільними глобальними компаніями.

Основою феномена так званої цифрової революції, є експансія глобальних вартісних ланцюжків – як способу участі технологічно розвинених країн в міжнародному поділі праці і виходу на експортні ринки. Цей процес курується МНК і наднаціональними структурами і як колективний індустріальний проект стоїть на 3-х китах: «Глобалізація 4.0»; Реіндустріалізація; «Індустрія - 4.0». За таких умов актуальності набувають питання створення і розвитку цифрової маркетингової інфраструктури, інтегрованої в світову мережу Інтернет, і контрольованої світовими IT-гігантами. На прискорення цих процесів в окремих

країнах периферії міжнародні ТНК і міжнародні фінансові структури під ідеологічним контролем з боку наднаціональних інститутів виділяють значні фінансові кошти (гранти, цільові кредити тощо), технічну підтримку і супровід.

Отже, цифровізація як штучне явище має бенефіціарів: ТНК і міжнародні фінансові структури (ФінТех), які продукують, обслуговують і контролюють процеси цифрової трансформації світу, юридично і фактично прив'язані до розвинених країн першої «ТОР-10» за Індексом глобальної конкурентоспроможності. Тому, новітні технологічні досягнення встановлюють нові типи залежності світової периферії від центрів глобальної світ-системи, які диктують свої умови обміну між високотехнологічним, індустріальним і сировинним секторами господарювання. Йдеться про складне явище втягування, а далі злиття і поглинання на цивілізаційному рівні, тому «цифровізацію» можна розглядати як ефективний інструмент централізації капіталу і контролю над ресурсами менш розвинених країн світу на тлі посилення інтеграційних процесів впливу на слабкі країни. За рахунок злиття і поглинання (від англ. Mergers and acquisitions, M&A), а як відомо у великому бізнесі - це фінансова політика по концентрації капіталу, побудована на довгострокову перспективу (збільшення частки ринку, максимізація прибутку) з метою обмеження конкуренції, в результаті якої і виникають транснаціональні корпорації.

Багатоохоплююче поширення електронної торгівлі обумовлено тим, що операції в кібер-просторі дозволяють істотно знижувати трансакційні витрати і пришвидшувати торговельний цикл (час, який потрібен для укладання торговельних угод), знижувати складські запаси і, відповідно, підвищувати ліквідність ведення бізнесу. Це створює конкурентні переваги та дозволяє маневрувати і мобілізувати ресурси в період турбулетності на ринку, а також більш ефективно в контексті маркетингової стратегії вибудовувати власну бізнес-модель для задоволення цільового ринку.

Література

1. Данніков О. В., Січкаренко К. О. Концептуальні засади цифровізації економіки України // Інфраструктура ринку. – 2018. – №. 17. – С. 73-80.

2. Данников О. В., Ивасько И. М. Перспективы развития информационно-сетевой экономики //Цифровая трансформация образования [Электронный ресурс]: сб. мат. 2-й Межд. – 2019. – С. 5.

3. Данников О.В. Использование информационных технологий как средства конверсии в управлении продажами //Маркетинг і цифрові технології: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. – 2016. – С. 26-27.

4. Данніков О.В., Ивасько І.М. Вплив структурно-інноваційних перетворень на економічне зростання. – 2018. Інноваційне підприємництво: стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., 29–30 берез. 2018 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» [та ін.] – Електрон. Текст

5. Данніков О. В. Розвиток цифрових компетенцій в умовах інформатизації суспільства. – 2018. Маркетингова освіта в Україні : тези IV Міжнар. наук.-практ.

конф., 29–30 берез. 2018 р., м. Київ / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» [та ін.] – Електрон. Текст